

KÖZPONTI LAP.

A M. N. MUZEUM
HIRLAP OSZTÁLYA

Havi közlemények
a magyarországi irgalmas nővérek
számára.

I. Évfolyam. 1914. Február. 2. Szám.

Budapest 1914.

Az irgalmas nővérek kiadása. I., Ménesi-ut 27.

KÖZPONTI LAP.

Havi közlemények
a magyarországi irgalmas nővérek számára.

I. ÉVFOLYAM.   1914. FEBRUÁR   2. SZÁM.

TARTALOM. Tiszteletreméltó Le Gras Anyánk. — Lelkünk megszentelése: A lelkiélet megalapozása (Folytatás). — Hivatásunk munkaköre: Prudenciána nővér második levele a fiatal Primitiva nővérhez. — Nevelés-oktatás: Néhány gondolat teendőinkről. — Hogy tanítsam a földrajzot? — Kimaradt tanítványaink. — Hasznos tudnivalók. — Kérdések - Feleletek. — Szünórák.

Tiszteletreméltó Le Gras Anyánk.

Miként kedves nővéreink tisztelendő generális-anyánk újévi körleveléből nagy örömmel tudomásul vették, tiszteletreméltó Le Gras Anyánk boldogáavatási ügye végkifejléséhez közeleg. A hathatós közbenjárására eddig történt csodák hitelessége fölött döntött a kardinálisoknak mult év július havában megtartott gyülekezete. Erre szakférfiaknak, legnagyobb-részt tudós és lelkiismeretes orvosoknak adták át a csodák okmányait, akik alapos és szigorú vizsgálat alá vesznek minden egyes esetet és körülbelül 1914 ápriliséig részletes jelentést adnak be a szentszéknek ezek kétségtelen hitelességéről.

Ha ez a jelentés kedvező és legalább 4 csoda hitelessége minden kétséget kizáró módon be van bizonyítva, akkor ezen áprilisi gyűlésen kívül még csupán az utolsó gyűlésre kell várnunk, mely körül-

belül november havában lesz és amelyen egyszersmind a boldoggáavatás bulláját kihirdetik. Akkor az egész földkerekségen szétszórt irtalmas nővérek aggodalmas reménye az öröm és boldogság határtalan lelkesedésében törhet ki, mert hisz boldognak hirdethetik, oltárra emelhetik Alapító-anyjokat, akít majdnem három évszázadon át ismeretlenség homálya fedett.

Ismétellem: ismeretlenség. Hiszen, — bár hazájában, Franciaországban általános a tisztelete és nem egy író boldognak vallotta magát, hogy életrajzát megírhatta, — de távolabb, mondjuk: itt Magyarországon, ki tudott róla eddig? Sőt, valljuk be fájdalmas őszinteséggel, még édes leányai is vajmi kevésbé ismerték eddig, de — ugyebár, — saját hibájokon kívül, mert életrajza magyar nyelven még nem jelent meg.

Azonban addig is, míg a jó Isten rásegíti drága előljáróinkat, hogy azt magyar nyelven kiadhassák, e lapocska útján igyekeznek jobban megismertetni az anyát és alapítónőt leányaival, hogy áhíthatos szeretetüket iránta mindinkább fokozzák.

Mínthogy ez év úgyszólván döntő lépés lesz a boldoggáavatás útján, a Központi Lap minden ezévi számában tiszteletreméltó Alapító-anyánknak adjuk az első szót, neki szenteljük az első helyet. Hallgassák őt gyermeki áhítattal; fontolgassák inkább szívökben, mint elméjükben, tartalmas, erővel és szeretettel áthatott szavait. Képzeljék el, milyen lehetett életében, mint fiatal leányka, mint hitvestárs, anya, özvegy; de leginkább, mint a keletkező kisedet társulatnak, legelső lelki leányainak vezetője, anyja.

Oh! mily temérdek rejtett akna, megannyi kincsesbánya tárul majd fel előttük rendkívüli jellemének tanulmányozásánál! E rövid közleményekben nem írhatjuk meg összefüggő életrajzát; „világos és erős

szellemének“ — miként egyik lelkivezetője: a belley-i püspök jellemezte őt, — nem tárhatjuk fel fénylő napkorongját; e fénynek csupán gyöngé villanásait, egyes szétszórt sugarait foghatjuk fel, hogy kedves nővéreink tekintete e gyenge fénytükörben megfürödve, tisztábban és tisztábban lássa, mi kell ahhoz, hogy ily anyának méltó leánya lehessen, s egyúttal hozzászokva a mind nagyobb fényességhez, vágyódva-vágyódjék mielőbb betekinteni azon éltető és melegítő nap sugártestébe, mely annyi év után is világosságot és erőt áraszt leányainak 35.000 főnyi légiójára.

Lássuk őt elsőben is bensőséges életében. — Már mint fiatal gyermek, lelke egész hevével vonzódott Istenhez s ha rajta állott volna, már zsenge éveiben a zárda falai közé vonult volna vissza, hogy egészen Neki szentelje életét; de Isten kikutathatlan végzése visszatarították; hiszen, ki lett volna az Ő örök terveiben máris létező szegények szolgálóinak Alapító-anyjává?

Gyermekded áhíthatának tanúságai a parisi anyaházunkban máig is őrzött festmények, melyek üde színezésben, de még kissé bizonytalan vonásokkal majd egy fiatal leánykát ábrázolnak, aki bájos táj közepette fatörzsbe vési Jézus szent nevét e felirattal: „Ez Annak neve, Akit szeretek;“ majd meg a jó Pásztort, amint körülveszik Őt juhocskái, hogy szent lába sebhelyéből oltsák szomjukat, míg egyikök térdeire felkapaszkodva, szentséges oldala sebéből ihatik. A kis Lujza önmagát ábrázolta úgy a fiatal leány, mint e juhocska képében.

Később is, azon roppant külső tevékenység közepette, amit szent Vince oldala mellett kifejtett, állandóan gyengéd, benső egyesülésben élt Istenével s lelkének a Hozzá való emelkedés époly szükséglete volt, mint testének a lélekzetvétel. Azon mértékben, amint

mindjobban megismerte és forróbban szerette Mesterét, erősödött benne a vágy is, hogy másokkal is megismeresse, megszerettesse Őt, s önmagát Érette és Ővéért feláldozhassa; így rendkívüli tevékenysége benső tökéletesedésének mintegy természetes gyümölcse volt.

Az elmélkedést nagyon szerette s — miként legelső életírója kedves naivitással megjegyzi, — szinte „mohó vágygal áhította.“ A belley-i püspök tanúsága szerint emelkedeti szelleménél és határozott ítéleténél fogva, amit filozófiai képzettsége és nagy olvasottsága még biztosabbá tett, elmélkedései erőteljesek, magasztosak és szívrehatók voltak. Szokása volt, hogy azon gondolatokat, melyek lelkét leginkább megragadták, elmélkedése befejeztével papírra vetette, minden keresettség nélkül, csak úgy hamarjában. Mái is megvannak még e följegyzései; így például Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén tartott egyik elmélkedéséről a következő feljegyzést találjuk:

„Nem elég, Istenem, hogy Üdvözítőm szent embersége teljesen átengedte magát istenségednek az emberiség megváltására; a templomban való bemutatásával az emberi törvényeknek is mily pontossággal engedelmeskedik s miként hinni merem, itt újra megújítja a megtestesülése alkalmával tett engedelmességi fogadalmát. Oh! mekkora megalázódása Jézusomnak, s pedig egészen önkéntes! Oh! add, hogy viszont engedelmességgel adózzam Neked előljáróim személyében és pedig önkéntesen, szabadságomnak újból való feláldozásával.“

„Ki vagy, oh Istenem, s mi Hozzád képest az ember! Te mindenható Teremtője vagy, ő pedig Tőled minden tekintetben függő teremtményed; és mégis, mintegy kötelezettséget vállalsz vele szemben, azzal,

hogy ígéretet teszesz neki rendkívüli kegyelmekre. Szent Simeonnál is ilyen ígéretedet teljesíted, *aki ígéretet vett a Szentlélektől, hogy meg nem hal mindaddig, míg meg nem látja az Úrnak fölkejtét.* (Luk. 2, 26.) A templomban nyilatkoztatod ki magad neki. Oh! mily jó a Te házában, Istenem, állhatatosan kitarván szolgálatodban! Itt teljesíted ígéreteidet; itt mi is, mint ez igaz férfiú, karjainkba vehetünk Téged.“

Ily elmélkedések eredménye csak az lehetett, hogy temérdek gondja és fáradalma közepette is tökéletesen megőrizte lelkének összeszedettségét; imáiban oly nagy volt figyelme és áhítata, hogy teljes mozdulatlanságban időzött az oltár előtt; a szentáldozáshoz oly nagy hittel és annyi szeretettel járult, hogy a legtöbbször könnyárban úszva tért vissza helyére és kis áldozó-kendője egészen nedves lett meghatottsága könnyeitől. Igazában karjaiba ölelte, szívében hordozta Istenét.

Nem egyszer részesült egészen különös kegyelmekben és kinyilatkoztatásokban is.

1622-ben férje súlyos és előreláthatólag gyógyíthatatlan betegségbe esett. Lujza rendkívül gyengéd lelkiismerete ebben az Isten büntetését vélte látni, amiért nem követte a gyermekkorában képzelt hívó szót a kármeliták szigorított rendjébe, mely akkoriban telepedett meg Parisban. De törekeny testével hogyis vállalhatta volna magára e szigorú életmódot? Akkori lelkivezetői ezért kereken elleneztek e gondolatot és ő pusztá engedelmességből tett le e szándékáról.

Isten mégis megengedte, hogy ez most borzasztó lelki kétségek és gyötrelmek forrásává legyen; ekkor tette azon fogadalmát, hogy férje esetleges halála után egészen Istennek szenteli életét. Ez rövid időre megnyugtatta, de csakhamar még hevesebb támadások

érték, már nemesak hivatását, de hitét és az örökéletben való reményét illetően is; hozzájárult még azon aggodalma is, nem ragaszkodik-e túlságosan jelenlegi lelkivezetőjéhez és nem kellene-e attól emiatt megválnia.

Így minden támaszlól megfosztva, néhány napon át a legborzasztóbb lelki szenvedések áldozata lett; azon töprengett, hogy beteg férjét elhagyva, kolostorba kell vonulnia. Mindamellet alázatos megadással viselte el mindezt, egy pillanatra sem adva hitelt a gonosz sugallatoknak. Végre Isten segítségére jött s megszabadította minden kétségétől. Le Gras Anyánk maga beszéli el, miképen:

„1623-ban, pünkösd ünnepén a Szent Miklós plebánián szentmisét hallgattam. Egyszerre, pillanat alatt világosság támadt lelkemben minden kételyeim illetőleg. Azt a kijelentést vettem, hogy most férjem oldalán kell maradnom, de eljő az idő, amikor szegénységi, tisztasági és engedelmességi fogadalmakat tehetek és pedig velem együtt mások is leteszik e fogadalmakat. Megértettem, hogy akkor oly helyzetben leszek, hogy segíthetem felebarátomat, de nem tudtam, miképen, mert úgy tűnt fel, hogy jövésmenés közben történik.“

„Lelkivezetőm tekintetében is megnyugtatót nyertem; maradjak csak ennél és Isten majd másikat rendel mellém, akit, — úgy tűnik fel, — meg is mutatott, de nagy idegenkedést éreztem iránta. Mégis elfogadtam, de nem mindjárt kellett változtatnom. (E lelkivezető szent Vince lett, aki iránt eleinte tényleg bizonyos ellenszenvet éreztem.) Harmadik kételyem azon biztosítással szűnt meg, hogy lelkemben éreztem, mint oktat Isten mindenre, így tehát nem kételkedhetem benne; mert ez időben a halhatatlanságban való kételyem arra vitt, hogy Isten létét is kétségbevonjam.“

„Mindig azt hiszem, hogy e kegyelmet a boldog

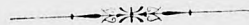
halállal kimult genfi püspök (Szalézi sz. Ferenc) eszközölte ki nekem, mert halála előtt annyira szerettem volna közölni vele gyötrelmeimet, utána pedig nagy tisztelettel voltam iránta. Sok más kegyelmet is nyertem általa, amelyekre most nem emlékszem többé.“

Ilynemű kegyelmek és megvilágosítások szilárdították meg mindjobban azon rendíthetetlen bizalmában, melyet az isteni Gondviselés vezetésébe helyezett s amelyet éleltelvül választva, később nem szűnt meg leányait is erre buzdítani.

„Sohase aggódjunk azon, mi lesz belőlünk; erősödünk csak meg a szeretetben s bizalmunk az isteni Gondviselésben is nőttön nő.“

„Ragaszkodjunk erősen az isteni Gondviseléshez és minden jelen bánatunk nagy vigasztalásra változik át.“

Tiszteletreméltó Anyánk, imádkozzál magyarországi leányaidért, hogy híven nyomdokaidba léphessünk!

Hacsak kevéssé is megfeledezünk arról, hogy drága uraink, a szegény betegek, Jézus Krisztus tagjai, szükségszerűleg kevesbedni fog bennünk irányokban a szelídség és szeretet, amit pedig nagy gonddal kell megőriznünk.

* * *

Az Isten szerető lelkek mindenütt feltalálják Őt, de leginkább a szegények személyében.

(Tiszt. Le Gras Anyánk.)

Lelkünk megszentelése.

„Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkének pedig kárát vallja. (Máté 16, 26.)

A lelkiélet megalapozása.

(Folytatás.)

Példák a szabályt jobban megvilágítják. Egy nővér, mondjuk, ok nélkül elbeszélget az orvossal, haszontalan, hiú dolgokról, vele tréfálkozik; ez tárgyánál fogva, tehát magában véve, nem súlyos természetű dolog; de ha tudja, hogy őt az ily alkalmak rendszeren halálos bűnre vezetik, legalább gondolatban, és ő mégis készakarva újra felkeresi az alkalmat azzal a tudattal, hogy valószínűleg ismét vissza fog esni előbbi halálos bűnébe, — pl. gondolat, érzelem, — akkor neki ezen alkalom bűnös felkeresése halálos vétke.

Vasárnap szentmisét készakarva elhanyagolni, halálos bűn; de ha a szentmisének csak kisebb részét hanyagolja el — pl. evangélium közben ér oda — úgy csak bocsánatos vétke van, feltéve, hogy innen kezdve a szentmisét végig hallgatja.

Rendetlen kíváncsiság, kevélység az öltözködésben, lustálkodás, mértekletlenség evésben, ivásban — mindezek tárgyuknál fogva, tehát magukban véve — nem súlyos természetű dolgok, ha tehát egyéb más körülmény, mely halálos bűnökké tehetné ezeket, nem járul hozzá, úgy csak bocsánatos bűnt képeznek; ellenben ha valaki pl. annyira mértéktelen az evés-ivásban, hogy nagy kárt okoz pl. egészségének vagy másnak s ezt előre látja, úgy halálos bűne van; továbbá: bocsánatos bűn merő kíváncsiságból veszélyes képeket néze-

getni; de ha valaki tudja, hogy ez rendszeren halálos bűnre vezeti őt, pl. gondolatban, s valószínű, hogy újra súlyosan vétkezik, pl. érzülettel, úgy ez súlyos vétkekké lesz. Mászt megrágalmazni, magában véve halálos bűn; de ha csekély dologban történik, vagyis ha embertársának becsületében vagy egyébként nagyobb kárt nem okoz, úgy bocsánatos bűnt követ el az ilyen.

A húsevéstől való megtartóztatás napjain csekélyke húst (mondjuk egy harapást) enni nyalánkságból vagy könnyebb, gyengébb húslevest enni, nem halálos bűn, mivel a törvényt csak kisebb mértékben szegik meg a jelzett esetekben; hasonlóképen, csak kevéssel enni többet — pl. a szigorú böjti napokon reggelire vagy vacsorára — mint amennyi meg van engedve, nem képez halálos bűnt; vagy vasárnapi sz. misét elmulasztani oly esetben, midőn van ugyan erre mentőkörülmeny, de ez nem egészen elégséges a sz. mise megengedett elmulasztására; pl. a betegség vagy rosszullét csak kisebb jelentőségű, de az illető túlságosan félti egészségét.

Hazudni magában véve bocsánatos bűn; ha azonban a hazugsággal nagyobb fokú erkölesi vagy anyagi kárt okozott valaki és ezt előre látta, súlyosan vétkezett; ha valaki úgy volt meggyőződve, hogy csekélyebb jelentőségű hazugsággal is halálosan vétkezik s ily tudattal követte el szándékosan azt a hazugságot, úgy neki halálos bűne van, mert az ő lelkiismerete szerint bírálendő el az eset. Ebből is látjuk, hogy mennyire fontos a tájékozottság a lelkiismereti dolgokban, s hogy ilyformán mily sok halálos bűnnek vehetjük elejét. Mivel továbbá az egyéni lelkiismeret ily döntő befolyással van a bűnök nagyságára, nem szabad könnyen halálos bűnt feltételeznünk másban, mielőtt arról tényleg meg nem győződünk. Továbbá helytelen

gyakorlat az, ha valaki a szerint alakítja ki magában az ítéletet a bűnök elbírálás körül, amint valamely jámbor könyv egyes eseteket utólag feltüntet. Helytelenül jár el tehát a gyónó, aki abban a jóhiszemben követ el valamely bűnt, hogy az csak bocsánatos, mégis mint halálosat gyónja meg, mert utólag azt olvasta vagy hallotta, hogy az olyan bűn az halálos. A tett alkalmával létezett lelkiismeret határozza meg a bűn nagyságát, nem pedig a későbbi lelkiismeret.

Minden előforduló esetben a leggyakorlottabb hit-tudós sem képes határozottan és csalhatatlanul megállapítani, vajjon súlyos vagy bocsánatos bűn esete forog-e fenn; de ez nem is szükséges. Éppen azért az aggályos vagy gyöngéd lelkületűek kétes esetekben mindig az enyhébb véleményt követhetik; tehát ha a kellő előismeretek mellett sem tudják eldönteni vajjon súlyosan vétkeztek-e vagy csak bocsánatosan, akkor úgy oldhatják meg e lelkiismereti kérdést, hogy nem súlyosan vétkeztek, s mehetnek ily állapotban a szent áldozáshoz. Ajánlatos azonban a szent áldozás előtt a tökéletes bánat felébresztése.

Ezek vigaszára szolgáljon, amit többek közt sz. Ágoston, Aquinói sz. Tamás is mond, hogy igen bajos, minden esetben pontosan meghatározni akarni azt, hogy valamely bűn halálos bűn-e vagy bocsánatos. Gury erkölcstana szerint is a legtöbb esetben nem tudjuk, vajjon halálos vagy bocsánatos vétket követett-e el valaki ilyen olyan esetben. Liguori sz. Alfonz pedig azt mondja, hogy ne merészeljünk valamit halálos bűnnek nyilvánítani, hacsak biztosan nem tudjuk; különben az embereket kétségbeesés felé kergetjük — mint sz. Rajmund írja — vagy pedig a pokolba taszítjuk őket, mint sz. Antonin int bennünket. És igaza van Gersonnak, hogy az ítélkezésben való tartózkodás

és mérséklet hiánya inkább azt eredményezi, hogy az embereket, nem hogy felemelnők, nem hogy megtisztítanak a bűn szennyétől, hanem ellenkezőleg, még mélyebbre sülyeszjük őket a bűnök mocsarába.

Ne feledjük, hogy a halálos bűn teljes elfordulás Istentől, mint végecéltől, és tudatos átpártolás a teremtett dolgokhoz, mint végecélhoz. (*Noldin.*)

A bocsánatos bűnöktől jól meg kell különböztetnünk a tökéletlenségeket. Ezek oly hibák, — nem bűnök, — melyeknek forrása nem a rossz akarat, hanem az emberi gyengeség, gyarlóság; ilyen pl. a sötét, barátságtalan arckifejezés; de ha valaki szeretetlenségből akar barátságtalan arckifejezéssel embertársaival érintkezni, akkor már bűnt követ el, mert a forrás, melyből ez eljárása fakad, az a szeretetlenség, ami már bűn; tréfából nagyot mondani, ami nem igaz, — feltéve, hogy kárt nem okoz vele, — szintén csak tökéletlenség; épígy az imádság alatt szórakozottnak lenni, emberi gyarlóságból, nem szándékosan, stb. Bár ilyen tökéletlenségek nem bűnök, mégis kerülendők, mert hibák; de azért nem képezik a gyónás tárgyát, mert nem bűnök.

A főntebb említett, útbaigazításokat a lelkiismeret helyes megállapítása körül, az aggályos lelkületűek nem képesek helyesen alkalmazni, mivel ítéletük zavart, s látásuk a lélek ügyében homályos; azért az ilyen skrupulózus lelkek bízzák magukat egészen a lelkiatya vezetésére, szavát kövessék minden okoskodás és egyéb mérlegelés mellőzésével, különben önmagukkal tehetetlen s lelkierejüket elfecsérlő, elernyedtt harcosaivá válnak az élet küzdelmeinek, idő előtt kimerülnek, a kedvettség, a lehangoltság, sőt a búskomorság szánandó áldozatai lesznek belőlük, kik idővel képtelenek rendes munkáik végzésére, mert idegzetük is megsínyli a lélek

e válságait. Az ilyenekről mondható el joggal: Vannak fiatalok, kiknek lelkük már megvénült... Mennyire szükséges, hogy kigyógyuljanak e nehéz betegségből, nehogy az mindig jobban elhatalmasodjék felettük. Fájó seb ezen aggályosság lelkükön, melyhez csak avatott kézzel szabad nyúlni. „Higyjék el. — mondja egy író, — nagyon nagy könyörületesség az, ha az emberek fájó oldalát durva kézzel nem érintjük.“
(Dr. Trikal: Elmékedések.)

Hasonlókép kivételes megítélésben részesítendőek azok, kiknek kényszerképzeteik vannak, melyek időnkint támadnak s hosszabb-rövidebb ideig tartanak a lélekben az akarat hozzájárulása nélkül. Az ilyenek azt hiszik már, hogy vétkeztek, mert a gondolat, a képzet oly átható volt s úgy érezték, hogy magával ragadta egész lényüket, akaratukat, és a beleegyezést is kicsikarta. Nyugodtak lehetnek, bízzák magukat a lelkiatya vezetésére szó nélkül, ő felel érettük Istennél; ellenben ha makacsul ragaszkodnak véleményükhöz, idegzetük is megbomolhatik idővel, s elméjük elborul. Ha azonban valaki észrevéve e rossz képzeteket, szándékosan elfogadja azokat, beleegyezését *öntudatosan* megadja, azokban *készakarva* gyönyörködik, akkor az ilyen már nem mentes a büntől. Kényszerképzetek elő szoktak fordulni a sz. áldozás alkalmával vagy valamely szentkép szemléleténél is; a Legszentebbre is vonatkozhatnak pl. az Úr Jézusra vagy a boldogságos Szűzre; néha istenkáromló gondolatok alakjában jelennek meg e kényszerképzetek, melyek azonban ne nyugtalanítsanak senkit, hiszen inkább fájdalmat szoktak okozni a léleknek s szomorúságot, nem pedig örömet. A lélek ezen állapota a kereszt és megpróbáltatás egy neme, melyet fogadjunk megnyugvással s mondjuk élő hittel: Istenem, mindent Éretted! Ne feledjük, hogy

a fájdalom titkos láng, melyben a szív megtisztul; legyünk eltelve erős bizalommal a megpróbáltatás e napjaiban; e bizalom legyen az a szikla, melyre lelki-életünk alapzatát építjük; e bizalom legyen az a világi-tótorony, amely szelid fényt vet a habok zúgására, az elemek tombolására...

(Folytatjuk.)

Hivatásunk munkaköre.

„A megfeszített Úr Jézus szeretete
lelkésit minket.“ (II. Kor. 5, 14.)

ÁTMENET.

Prudenciána nővér második levele a fiatal Primitíva nővérhez.

Kedves Nővérem!

Sietek leróni adósságomat. Legutolsó levelemben megígérttem, hogy még a harmadik feladatról pár szót mondok. Íme, beváltom ígéreteimet.

A harmadik nagy feladat, mely Önre, kedves nővérem, működésének első éveiben vár, hogy lelkét a világiás szellem átkos mótelyétől megőrizze, hogy a kórházban is szeresse a magányt és az Istennel való boldog egyesülést.

E tekintetben a legszembeötlőbb a különbség a szeminárium és a kórházi élet között. A szemináriumban egészen el volt szigetelve a világtól, ott valóban elhalt a világnak: sem nem látta, sem nem hallott róla, sem nem érintkezett vele. És úgy-e boldog volt a világ nélkül? Mondhatom, hogy olyan boldog, olyan nyugodt tán sohasem lesz többé. A kórházban megint a világba

lép, mert hiszen a legkülönbözőbb világi emberek közt kell ott majd forgolódnia. Belép a világba, de vigyázzon, hogy ne lépjen be a világ szellemébe. Kilép a szemináriumból, de vigyázzon, hogy ne lépjen ki a szeminárium szelleméből, különösen a magány szeretetéből. Szent hivatásunk kívánja, hogy csak azért hagyjuk el a magányt, csak azért lépünk a világba, hogy ott jót cselekedjünk, hogy az isteni szeretetet, mellyel Isten a szemináriumban szívünket eltöltötte, a világban a felebaráti szeretet különféle gyakorlatai által gyümölcsöztessük. Különben a világban is úgy kell élnünk, úgy kell a világot megvetnünk és gyűlölnünk, úgy kell a magányt szeretnünk, mint azt a szoros értelemben vett szerzetesnők kolostoraikban teszik. Reánk is áll Jézus szava: „A világban vagytok, de nem a világból valók vagytok.” Ezt tanítja sz. Vince, főképp szent szabályaink I. fej. 2. pontjában, ahol oly gyönyörűen mondja: Jóllehet nem vagyunk igazi szerzetesnők, azért nekünk mégis époly, sőt még nagyobb tökéletességre van szükségünk, mint nekik. Nem élünk kolostori cellákban, de az a körterem, amelyben az irgalmas nővér életét tölti, a kolostori cella. Nincs klauzúránk, mely minket a világtól teljesen elzárna, de itt az Úr félelme, amely azt mondja nekünk: félj a világtól, mert a világ gonoszságban fetreng, és félj a világ botránnyától, hogy meg ne bántsd a jó Istent. Nincs rács köztünk és a világ között, de itt a szent engedelmesség, amelynél fogva csak annyit szabad a világiakkal beszélünk, amennyit az nekünk megenged. Arcunkon nincs fátyol, amely a világot szemünk elől egészen elfedje, de itt a szemérmes szerénység fátyola, melynek mindannyiszor szemünkre kell borulnia, valahányszor valami rossz kerül szemünk elé.

Oh, kedves nővérem, mily dicső feladat ez és mily

magasztos hivatás! Bevallom őszintén, hogy ha erre a szent hivatásra gondolok, — s most is, midőn ezeket írom, — alig tudom visszafojtani könnyeimet. A világban élni és még sem szeretni a világot; az orvosok, betegek, és a legkülönbözőbb emberek közt forgolódnai és mégis a magányt szeretni, Istennel egyesülve élni, mily nagy dolog ez! De egyúttal mily nehéz dolog is! Nehéz különösen egy fiatal szívnek, amely oly könnyen tapad a világhoz, amelyre oly könnyen ragad a világ szelleme és amely hozzá még oly tapasztalatlan és oly könnyelmű még azon dolgokban is, amelyekben egyetlenegy ballépésnek sokszor végzetes következményei lehetnek . . .

Tovább nem folytatom; tudom, hogy megértett, mert szinte hallok mélységes felsóhajtását: Hiszen ez az, amitől legjobban félek, amiért a legjobban sajnálom a szeminárium tökéletes biztonságát. Mit tegyen tehát, hogy a kórházban is igazi, csak Istent szerető és a világot megvető nővér maradjon? E pontnál bizony sokat kellene írnom, de mivel levelem már amúgy is oly hosszúra nyult, azért csak a legszükségesebbre szorítkozom.

Kerülje a hiúságot ruházatában, szavaiban, járásában, viselkedésében és mindenben, ami csak némiképpen világias szellemet, tetszésvágyat árulna el. Gondoljon gyakran sz. Pál szavaira: „Ha embereknek óhajtanék tetszeni, nem lehetnék Krisztus szolgája.”

Ha van olykor szabad ideje, ne töltsen azt télen fecsegéssel vagy más haszontalan, világias foglalkozással, hanem vonuljon el a kápolnába és ott foglalkozzék szíve Istenével. Ez a kápolnához való vonzódás lesz a legbiztosabb jele annak, hogy szereti a magányt, szereti Istenét és hogy szíve még ment a világ hiú szeretetétől. Önről is mondhassák azt a szép dicséretet,

melyet egyszer egy fiatal nővérről hallottam: „Ő csak két helyen található: munkájánál vagy a kápolnában.“

Orvosokkal, betegekkel és egyáltalában a világiakkal feleslegesen sohasem beszéljen. Nem hiú fecsegésre vagyunk a kórházban, hanem munkára, a betegek ápolására. Figyelje csak meg a nővéreket: a melyiknek sokat mozog a nyelve, annak keveset mozog a keze meg a lába. A jámbor, szorgalmas, dolgos, lelkiismeretes nővérek mind hallgatagok szoktak lenni. Mondja meg a betegnek, ami szükséges, vigasztalja meg néhány szeretetteljes, igaz részvétől áthatott szóval, de beszédbe sohasem ereszkedjék vele, nemcsak a férfi, hanem a nőbetegekkel se. Némely, különösen fiatal nővér azt gondolja, hogy akkor „kedves“ ha sokat beszél, akkor szellemes, ha mindenhez tud hozzászólni. Pedig ezzel csak megvetést érdemel. Egyik osztályon az egyik beteg azt mondta: „Kérdezzék meg N. nővért, az biztosan tudja; az mindent tud.“ Erre a másik: „Mindent tud, csak azt nem, amit tudnia kellene.“ Lássá, így gondolkodnak az emberek azokról a mindentudó, sokat beszélő nővérekről.

Tartózkodjék különösen az olyan beszédektől, amelyek nővér szájába kevésbé vagy egyáltalán nem valók. Ilyenek a kíváncsi kérdezősködések a napi eseményekről, újság-hírekről, családi viszonyokról, házassági dolgokról, betegségekről; sőt saját világi életéről se beszéljen. Ilyen kíváncsi k. nővér ügyetlen kérdésére a beteg egyszer azt mondta: „Ugyan, k. nővér, miért kérdezi ezt?“ És a kedves nővér nem tudott mással válaszolni, mint pirulással. Oh, ha tudná, hogy a betegek fölépülésük után hányszor beszélnek meg és hányszor mulatnak azon, amit a kórházban az apácáktól hallottak vagy rajtuk észrevettek.

Legfőképen azonban sohasem beszéljen társnővérei

hibáiról. A mi lakosztályaink bejárata felett rendszeren azon szavak állnak: Idegeneknek tilos a bemenet. Pedig furcsa, sok kórházban semmi sem történhetik ott benn, amiről az idegenek nem tudnának. Egy tisztelendő úr megütközött azon, hogy az egyik beteg a legtöbb nővér hibáit ismerte: „De, jó lelkem,“ kérdezte a pap, „honnan tudja maga ezeket?“ — „Honnan? legyen nyugodt, tisztelendő úr, nekem a nővérek jobban meggyóznak, mint magának.“ Oh, mily nyomorúság az ilyen nyelven nővér és mily nagyok és számosak a bajok, melyeket rossz vagy legalább ügyetlen nyelvével okoz!

Vigyázzon nagyon szemeire! Kórházban van, világiak közt forog, ott bizony sok rosszat is lehet látni. Minek legyen kíváncsi arra, amit bűn nélkül látnom nem szabad, vagy aminek látását sok heves kísértéssel kell megfizetnem? Gondolja meg, hogy könnyebb a szemeket megfékezni, mint a szemek fékezetlenségéből eredő kísértések ellen küzdeni.

Ne hallgasson soha semminemű hízélgésre, mert nincs az ördögnek ennél veszélyesebb fegyvere. Szent Bernát azt mondja: „Nincs az a vár, amelyet arannyal, és nincs az a szív, amelyet hízélgéssel nem lehetne bevenni.“ Hízélgőkkel szemben lépjen föl egész határozottan, ha kell, még gorombán is, mert nincs nagyobb sértés a nővérré nézve, mint ha valaki hízélgenni mer neki. Legyen meggyőződve, hogy a hízélgő szavak, mindig az ördögtől jönnek. Ha az orvos vagy akárki más igazán dicsérni akarja, megdicséri előljárói előtt. A ki a nővért szemben dicséri, annak rossz szándékai vannak.

A világtól jövő kísértésekben és veszélyekben legyen nagyon őszinte lelkiatyjához és főnöknőjéhez. Az őszinteség megtör minden bajt és elhárít minden

veszélyt; ellenben vannak bajok, amelyeknél az orvosság már későn jön.

Íme, kedves nővérem, ezeket akartam Önnek megírni. Nem is hittem volna, hogy olyan hosszú levél lesz belőle, de ne haragudjék reám, tulajdonítsa azt nagy szeretetemnek lelke iránt és annak, hogy magam is az átmenetet a szemináriumból a rendes életbe fontos és veszélyes lépésnek tartom. A búcsuzkodást már rövidre fogom. Üdvözölje nevemben a társnővéreket és imádkozzék érttem, aki Jézus, Mária és sz. Vince szeretetében vagyok

legcsekélyebb

P r u d e n c i á n a nővére.
a k. sz. m. l. a sz. b. sz.

Nevelés-oktatás.

Néhány gondolat teendőinkről.

Kis lapunk első számában azt szívleltük meg, hogy a tanító irgalmas nővérnek első kötelessége, hogy *égi hivatásában Istennel közreműködjék a lelkek üdvén.* Szent Vince Atyánk mondja ezt nekünk a sz. szabályokban. Vajha mindig nagyobb megértéssel hallgatnók Isten s a lelkek szeretetétől izzó szavait! Vajha a mi szívünk is szikrát fogna s így értékelnök a nevelés-tanítás szép munkáját! Akkor bezzeg a *legkiválóbb gonddal, hűséggel s a tőlünk telhető legjobb módon töltendők azt be.*

Lássunk most egyet-mást a tanító-nővér másodrendű kötelességeiről, azokról, melyek a tanítást illetik.

Másodrendű teendőnek mondjuk a tanítást, mert hiszen csak eszköz a főcél: az igazi valláserkölcsös

jellemnek kialakításában, a lélekmentés nagy munkájában. Eszköz, de fontos eszköz, melyet sz. Alapítónk is figyelmére méltatott. „*A tanítónővérnek a tanítás módszerét illetőleg nem szabad pusztán egyéni nézeteit érvényesítenie, hanem alkalmazkodjék az olvasásban is, a hitelemzésben is az előírásokhoz.*“ (A tan.-növ. részl. szab. 15.)

Valóban mély belátásra, bölcsességre valló szabály, mely soha el nem évülhet. Vegyük csak kissé közelebről szemügyre!

Természetes, hogy e pont nemcsak az olvasásra és a hitelemzésre vonatkozik, hanem az összes többi tantárgyakra is. Melyek már most azok az előírások, melyekhez a tanítás módszerét illetőleg alkalmazkodnunk kell? — Azt annak idején minden tanító-nővérünk tanulta.

Ámde az idő halad, halad a módszer is, s egyik-másik tárgy módszere bizony erősen megváltozott. S nekünk, ha e munkakörünket, — sz. Alapítónk e drága örökségét, — becsülettel akarjuk betölteni, lelkiismeretbeli kötelességünk, hogy tőlünk telhetőleg lépést tartsunk a haladással.

E törekvésünkben mindazonáltal nagyon résen legyünk, nehogy felüljünk holmi hangzatos, túlmodern újításoknak, melyek úgy a tanítás eredményét, mint sz. hivatásunk egyszerű szellemét veszélyeztethetnék. Csupán csak a már kiforrott s gyakorlatilag is beváló elveket kövessük.

Ha a jó Isten is úgy akarja, e helyütt majd időről- időre némi gyakorlati útbaigazítással szolgálunk kedves nővéreinknek, az egyes tantárgyak tanítására vonatkozólag. Tájékoztatót adunk majd az újabb pedagógiai törekvésekről. Bemutatunk tanítási tervvázlatokat és részletesen kidolgozott tanítási tervezeteket is, melyek

a helyi viszonyokhoz alkalmazva, esetleg felhasználhatók, irányítást adhatnak a jövőre vagy legalább megnyugtathatnak a multra nézve. Ismertetjük az újabban megjelent tan- és vezérkönyveket s más műveket is, melyekből okulást meríthetnek.

Hisszük, hogy itt is szeretett nővéreink tapasztalt jóakaratóival találkozunk s a lehetőség szerint közreműködésükre is számíthatunk.

Hogy tanítsuk a földrajzot?

Tanítsuk szemléltetve, az utaztató és összehasonlító módszer szerint.

1. Szemléltetve. A kezdő fokon, a III. osztályban közvetlenül szemléltetem a lakóhelyet s annak környékét. E célból az iskolai időből egy-egy félnapot tervszerűen előkészített földrajzi sétára, kirándulásra szánok. Az így szerzett szemléleteket azután feldolgozzuk az iskolában. Megmintázzuk agyagból, majd lerajzoljuk, a térkép jelöléseit használva. (Így bevezetem a gyermekeket a térkép megértésébe.) Ilyen közvetlen és fokozatos szemléltetéssel biztos alapot adok a további földrajztanításhoz. Jól felhasználhatók a szemléltetésre — más képek hiányában — a képes levelezőlapok is. Ezekből minden külön költség nélkül alakítható kis gyűjtemény. — A következő osztályokban azután a közvetlen szemléltetés helyét átveszi:

2. a képzeletben való utazás. A földrajzórán képzeletben felülünk vasutra, hajóra, kocsira; közben gyalog utazunk, hogy mindent jobban megtekinthessünk. A tanító, mint a kis utazótársaság kalauza, vezet, irányít, magyaráz. Magyarázata nem nevek, számok unalmas és száraz felsorolása, hanem beszél-

getés vagy elbeszélés alakjába öltöztetett élénk, szemléletes leírás, folytonos

3. összehasonlítás. Összehasonlítjuk a látottat a már tanultakkal és méginkább azzal, amit közvetlen szemléletből ismernek. Pl. ez a hegy kétszer oly magas, mint a Jánoshegy. Vizsgáljuk az egyes természeti tényezők (fekvés, hegy- és vízrajz, éghajlat, termények stb.) hatását egymásra és az emberre, az emberek foglalkozására, gazdasági viszonyaira, műveltségére. Keressük a kapcsolatot a történettel s az így nyert tanulságokat kiaknázzuk a vallás-erkölcsi nevelés szolgálatában. Itt nyílik tág tere a tanító ügyes rávezetésének s a tanulók önmunkásságának.

Mikor ilyen módon egy egységes kis területet elvégeztünk, részlet-összefoglalást tartunk a táblai rajzról, majd a térképről is. A többi egységet is elvégezve, összefoglaljuk az egész órai anyagot a térképről, még pedig az ismert szempontok sorrendjében. (Határok, hegy- és vízrajz, éghajlat, termények, a lakosság foglalkozása, nyelve, vallása, műveltsége, községek.)

Az ilyen eljárás mellett a tanuló egységes, eleven képet nyer az egyes vidékekről, a térképen való tájékozódása biztosabb lesz és megérti a földrajzi tényezők hatását az ember életére, művelődésére. Együttal, — s ez a legfontosabb — gyönyörködve a haza szépségeiben, a Teremtő alkotásaiban, hazafias és vallásos érzelmei is erősödnek.

Jegyzet. Bővebben lásd a min. tantervhez csatolt „Utasítás“-ban. Külön megrendelhető bárhol 3 K.-ért. Ezenkívül hasznos szolgálatot tehet: Budapest székesfőváros helyi tanterve. Ez is az összes tárgyakra nézve ad értékes útbaigazítást. Továbbá: *Farkas Sándor*: Vezérkönyv a népiskolai földrajz tanításhoz. (Ára 1 K. Inkább elméletileg értékes.) *Velösi-Szabó*:

Vezérkönyv a budapesti népiskolák III. osztályának földrajztanításához. 3 K. Bármely tanító is hasznát veheti; gyakorlatilag vezet a földrajzi alapfogalmak adásában. Úgyes kis tankönyv *Bursics*: Földrajz a népiskolák IV. osztálya számára. Ugyanez az V. és VI. oszt. számára is. Kath. iskolákba ugyan ez idő szerint nem vezethető be, mert nincs fölvéve a kath. tankönyvek jegyzékébe, mindazonáltal egy-egy példány a tanító kezében hasznos lehet, különösen az anyag kiválasztás szempontjából.

Kimaradt tanítványaink.

Sok nővér fájdalmasan tekint azon növendékére, ki az osztályok elvégzése után az intézetet elhagyja, és akarva nem-akarva, ez a kérdés támad lelkében: Mi lesz e gyermekből? S ez az aggodalom — sajnos! — sokszor nagyon alapos, mert csakugyan „gyermek” még, mikor elhagyja az intézetet. Jól érzi a nővér, hogy most van volt növendéke azon korbán, midőn igazán rászorul a támogatásra, különösen ha tekintetbe vesszük azt a kört, amelybe az ily iskolából kimaradt gyermek úgy a családban, mint a világban megfordul. Sokkal találkozunk, kik a nővér pár esztendei fáradságos nevelésének munkáját nagyon hamar megsemmisítik. Azért a tanítással foglalkozó nőverre nagy feladat vár.

Sohasem szabad szem elől téveszteni, hogy az iskolában főkötelessége a nevelés, és pedig nevelés az életre. Bizonyára tanítania is kell; azért tartsa meg pontosan a tanítás szabályait és az iskolai rendeleteket, feleljen meg lelkiismeretesen azon kötelességeknek, melyet a mai kor az iskoláktól megkíván, de egy pillanatra se feledje el, hogy a fő a nevelés. Fordítson a

nevelésre annál nagyobb gondot, minél inkább tapasztalja, hogy mennyi veszély környékezi már most és mennyi veszély fogja ezután környékezni a szegény gyermeket. Vessen lelkiéletüknek ép a jó nevelés által szilárd alapot, hogy kinn az életben szilárdan megállhassanak.

Nagyon csalódnék azonban, ha azt hinné, hogy e kötelessége azon percben szűnik meg, midőn növendéke tanulmányait befejezi és az intézetet elhagyja. Oh, nem! Ekkor kezdődik igazán a nevelés munkája, mert ha e pillanatban teljesen megszűnik a kötelék, mely eddig a tanítónőt és növendéket összefűzte, akkor rövid pár hónap alatt — vagy esetleg még előbb is — a jó nővér összes fáradozása kárba veszik. Úgy nevelje tehát növendékeit az iskolában, hogy azok fölismerjék benne az igazi édes anyai szívet, mely szigorú ugyan, de résztvevő, szerető, gondos szív. Akkor nem sokat kell emlegetnie a nővérnek, hogy az élet nehéz küzdelmeiben, megpróbáltatásaiban keressék föl őt. Volt növendékei szívesen jönnek hozzá évek multával is, különösen az élet nehéz óráiban, midőn egy-egy jó szónak, jótanácsnak óriási hatása van. Hány lélek menekült meg ép e válságos pillanatban, mert őrzőangyala — talán ép akkor, midőn már azt gondolta, hogy minden kötél szakad, — visszavezette őt egykori tanítónőjéhez, az irgalmas nővérhez.

Ezzel azonban nem akarom azt mondani, hogy a nővér egymásik jobb családból való volt növendékével állandó, baráti viszonyt tartson fenn, erre pazarolja minden idejét és vele hosszú társalgást folytasson. Nem! Kezdje ezt a fontos munkáját is a szegényeken, akik erre leginkább rászorulnak. Kiváltképen ezeket fogadja szívesen és sohase utasítsa el őket, még ha nagyon sok dolga volna is. Hallgassa meg őket ilyenkor is röviden

és jelölje meg az időt, amikor jobban ráér. Eközben beszélje meg az ügyet előjáró-nővéreivel, mert a sz. szabály ezt így kívánja s mert nagyon gyakran oly fontos dolgokról van szó, amelyekről az illetőnek földi és örök boldogsága függ; szükséges tehát, hogy a nővér tapasztaltabb előjártótól kérjen útbaigazítást és tanácsot.

A nevelés e munkája akkor se szakadjon félbe, ha növendéke az iskolák befejezése után előbb-utóbb más vidékre távozik. Lásza el őt távozásakor jótanácsokkal, figyelmeztesse a veszélyekre, melyek idegen helyen még jobban környékeznek. Ha van azon helyen, ahová növendéke távozik, a nővéreknek házuk, utasítsa őt oda, ajánlja az ottani nővérek szíves jóindulatába. Bátorítsa, hogy keresse fel őt soraival, ha szükségét érzi; de feleljen is azután a levélre a dolog fontossága szerint minél előbb. Nem sűrű, hiábavaló levélváltásról van itt szó, mint a milyent a világiak folytatnak egymással, — szórakozásból, időtöltésből, — hanem oly levelekről, melyeket az élet válságos perceiben írunk és amelyekre az anyai szeretet ad választ.

Vegye gondjaiba a nővér még azokat a leányokat is, kik másutt jártak iskolába, de az életkörülmények hozzásodorták, vagy akik talán sohasem jártak iskolába, sőt még otthon sem részesültek nevelésben. Ezek legjobban rászorulnak a nevelésre, de ezeknél igazán előlről kell kezdeni a nevelést. Pótolni kell náluk, amit évek során át az iskolában és családban elmulasztottak, ami néha annál nehezebb, mert nem kis gyermekkel van dolgunk, hanem már nagyobb leányokkal, akik a jó helyett sok rosszat tanultak, sajnos! nem egyszer szüleiktől is. Sokszor telve vannak előítéletekkel, különösen ha még nővért életükben nem láttak, s félnken tekintenek a nagy fehér kornetre. Óriási munka csak egy-egy ilyen lélek kicsiszolása is, de

nagyon hálás. Már nagyban foglalkoznak nővéreink a nevelés ezen munkájával Franciaországban. Egyes házakban megalakultak az úgynevezett patronage egyesületek, melyben az ily leányok nemcsak lelki dolgokban, hanem társadalmi állásuknak megfelelő munkákban is kiképeztetést nyernek. Hazánkban is kezd ez az észme tért hódítani s azért legközelebb arról, hogy mennyire megfelel ez a törekvés sz. Alapítóink szellemének és mily élénken élt e gondolat már az ő lelkökben.

Hasznos tudnivalók.

Nővéreink egyik általános jellemvonása, ami kivált a világiak szemében feltűnő, — a nagy tisztaság lakásukban és házuk összes helyiségeiben. Bizonyára szívesen veszik azért, ha kis utasítással szolgálunk arranéve, hogy azt könnyűszerrel elérjék.

1. Kövezett folyosók vagy padlók tisztítása.

Hogy a kő állandóan fényes legyen, a következő kezelést igényli: Mosószappant összevagdálva, vízben felforralunk, azután a szükséghez képest hígítjuk vízzel.

A nagyobb mérvű tisztogatás úgy történik, hogy körülbelül egy négyzetméternyi helyet felöntünk e hígított szappanlével, azután elhasznált szőrseprővel addig dörzsöljük, míg feljön a szenny. A piszkos vizet azután fölszedjük, e darabot bő vízzel leöblítjük s egészen szárazra töröljük. Így tovább, egy kis darabot teljesen elvégezve.

A napenkénti takarítás abban áll, hogy nedves, de jól kifacsart ruhával feltöröljük, azután megsöpör-

jük s végre gyengén petroleumos flanel-seprűvel vagy ruhával jól megdörögöljük. E ruhát használat előtt a levegőn hagyjuk, míg a petroleum szaga el nem illant. Ily seprűt vagy rongyot egy hónapig is használhatunk anélkül, hogy friss petroleumot csöpögtetnének reá.

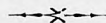
Az így kezelt kövezetet sohasem kell beolajozni, mert a szappan eléggé táplálja.

2. Mázolt bútor vagy olajfestékkel bevont fal tisztítása s megújítása.

Úgynevezett fekete vagy *kenőszappant* veszünk, vízzel felforraljuk és hígítjuk.

A tisztítást úgy eszközöljük, hogy e szappanlébe mártott szivaccsal vagy ronggyal ledörögöljük a bútor vagy fal egy kisebb részét s nyomban bő vízzel leöblítjük s egészen szárazra töröljük.

Arra nagyon vigyázzunk, hogy a szappanlé ne álljon rajta, mert könnyen megtámadja a festéket. Azért jobb, ha ketten vagy hárman dolgoznak együtt; ha egy végzi a munkát, magának kell a rögtöni lemosásról gondoskodnia. Az így kezelt tárgyak visszanyerik eredeti fényességüket s tisztaságukat.

Úgy általában, mint egyesekkel szemben gyakoroljuk magunkat mindenkor a szelid és szeretetteljes bánásmódban, még akkor is, ha makacs bűnössel van dolgunk. Soha se használjunk sértő kifejezést s ne illeszünk senkit sértő szemrehányással. Nagyon alkalmatlan eszköz ez felebarátunk megjavítására, mellyel távolról sem fogjuk őt magunknak megnyerni, hanem ellenkezőleg felingerelni és a jótól elidegeníteni.

(Páli szent Vince.)

Kérdések — Feleletek.

1. *Érvényes-e még a keresztúti olvasó?* — Az utóbbi esztendőben többen, így 1906. november 2-án a misszionáriusok is hatalmat kaptak arra, hogy külön e célra készült rózsafüzéreket (14 a stációkat ábrázoló érem és az érmek között 3—3 szem jelezte az elmondandó imákat: 1 Miatyánk, 1 Üdvözlégy és 1 Dicsőség) a keresztúti bucsúkkal elláthassanak, amelyeket addig csak feszületekre lehetett adni. Mivel azonban ez úgy tűnt föl, mint a ferencrendiek ősi jogának csorbítása, azért a szentséges atya 1912. május 8-án a keresztúti olvasók megáldására adott hatalmat mindenkitől visszavonta. Ez azonban nem jelenti azt, mintha a már megszentelt keresztúti rózsafüzérek elvesztették volna a hozzájuk kötött bucsúkat. Akinek van ilyen már megszentelt rózsafüzérje, használja ezután is; akinek pedig nincs, áldasson meg e célra kis feszületet a ferencrendiek vagy azon misszionáriusok által, akik erre hatalmat kaptak. Azok, kik e célra megáldott keresztet kezökben tartva, töredelmes és ájtatos szívvel 20 Miatyánkot, Üdvözlégyet és Dicsőséget elimádkoznak, ha egyébként betegség vagy más elfogadható ok őket a rendes keresztút látogatásában akadályozza, megnyerik az összes keresztúti bucsúkat.

2. *Lehet-e egy tárgyat többféle búcsúval ellátni?* — Igen; egy és ugyanazon rózsafüzért elláthatjuk a szent Domonkos-féle (rózsafüzér-társulati) búcsúval és a kereszties atyák (Kreuzherren) búcsujával; épígy egy és ugyanazon keresztre ráadhatjuk a halálórai búcsút és a keresztúti búcsút (V. ö. Központi Lap 1. sz.,

31. old.) föltéve, hogy az illető papnak meg van a hatalma e búcsuk engedélyezésére, illetőleg a tárgyak megáldására. Ha azonban ily tárgy többféle búcsuval van ellátva, egy és ugyanazon imával csak az egyik vagy a másik búcsut nyerjük el, kettőt egyszerre, egy imádkozással nem nyerhetünk. Kivételt képez az oly rózsafüzér, melyen a rózsafüzértársulati és a keresztes atyák búcsuja van, mert X. Pius pápa különös kiváltsága folytán egy és ugyanazon imádkozással mindkét búcsút megnyerjük, tehát minden szemre (minden Miatyánk, Üdvözlégy és Hiszekegyért) 500 napi keresztes atyák búcsuját és azonkívül minden szemért 100 napi rózsafüzétársulati búcsut.

Szünórák.

Egy kis félreértés.

Egyik nagyobb iskolaházunkban történt. Valami baleset folytán eltörött a kápolna üvegajtaja s tél lévén, sürgősen orvosolni kellett a bajt. A szolgáló-nővér arra kérte tehát egyik nővértársát, küldene el gyermekei közül valakit iskola után az üvegeshez, azon üzenettel, hogy, ha maga az úr nem jöhetne, jöjjön el a segédje.

A nővér az osztályba lépve, megkérdi a gyermekeket: „Ki tudja, hol lakik az üveges? Azt hiszem, valahol a plebánia mellett.“ Egyik gyermek azonnal jelentkezik, hogy ő tudja. Elküldötte tehát a fenti üzenettel. Az üvegest azonban egész estig hiába várták; nem jött el, sem az úr, sem pedig a segédje.

Másnap reggel a miséző káplán szentmise után a társalgóba kérette a nővért; aggodalmas arccal így szólítja meg: „Kedves nővér, kérem, ki van annyira rosszul, hogy tegnap oly sürgősen kellett volna segítség? Plebános urunk nem jöhetett el hazulról, mi káplánok pedig a filiálisokban jártunk, csak későn este térünk haza.“

A nővér csodálkozva a kérdés felett, azt állítja, hogy náluk most, hála Isten! senki sem beteg.

„De kellett valami bajnak lenni, mert a gazdasszony hazatértünkben azzal fogadott minket, hogy a nővéreknél nagy baj lehet, mert egy kis leány szaladva jött a plebániára, azon kérelemmel, hogy ha az úr nem jöhet, jöjjön el legalább a segéd. Úgy értelmeztük tehát, hogy bizonyára plebánosunk az úr, mi káplánok pedig a segédek vagyunk.“

A nővér most már tisztában volt a dologgal s felvilágosította a káplán urat is, hogy a gyermeket nem a plebániára, hanem a mellette levő üvegesboliba küldötték. Elképzelhető, milyen derűtséget kellett ez eset úgy a nővérek szünóráiban, mint a plebánián.

Mónika nővér confiteor-ja.

Pár év előtt történt egyik nagyobb intézetünkben. A főtisztelendő úr már felöltözve készen állt az áldoztatáshoz, a ministráns-gyermek azonban késétt; így tehát Mónika nővérnek kellett őt helyettesítenie. Minden jól ment a Confiteor-ig, ez azonban sehogysem sikerült. Ahelyett, hogy a végére jutott volna, másodszor is a „mea culpa“-nál találta magát. Zavarodottan folytatta, de nagy aggodalommal látta, hogy harmadszor is a „mea culpa“-lyukad ki a dolog. Hogy a kínos küzdelemnek végett vessen, végső elszántsággal így fejezi be: „Per omnia saecula saeculorum.“

Jolánta nővér legelső gyónása.

Kicsi kis lány volt még Jolánta nővér, — miként ő maga elbeszéli, — alig 5-6 esztendő. Hallott már a bűnről, poklóról, látta, hogy idősebb testvérei gyónni mennek, hogy megtisztuljanak bűneiktől.

Elgondolkodott; ő is tett már rosszat s azzal megbántotta a jó Istent: neki is van tehát bűne; jó lenne meggyónnia, mert még utóbb el is kárhozik.

Ez a gondolat rettegéssel töltötte el szívecskéjét s még éjjel sem hagyott nyugtot a kis teremtsnek.

Hangos sírással veri fel anyját éjfélkor: „Anyám, gyónni akarok; összeszámítottam, 12 bűnöm van.“ — „Mi jut eszedbe! ilyen kis leány nem gyónhat még, s különben is éjjel van, a plébános úr is alszik. Légy esendben s aludj!“ — „De én nem tudok aludni, a jó Isten haragszik reám, mert megbántottam; 12 bűnöm van.“ — „Hát várj legalább reggelig!“ — nyugtatta anyja, — „majd akkor meglátjuk.“ — Hátha meghalok reggelig s akkor mi lesz velem, a pokolba jutok!“ Így ment ez a jajgatás mindaddig, míg a szigorú édes anya erélyesebb eszközzel hallgatásra nem bírta a kis bűnbánót. Végre elfogta az álom.

Reggel újra kezdte sírákozását elkövetett vétkei miatt s esennen könyörgött, hadd gyónják meg ő is, mint nagyobb testvérei. A jó édes anyának sehogy sem ment a fejébe, hogy miként gyónhatnék ez a gyermek minden előző oktatás nélkül, de végre is engedett esdeklésének s elment vele a plébános úrhoz, aki az anya ámulatára, rögtön készen volt arra, hogy meggyóntassa a gyermeket.

Bevezette a templomba s a gyóntatószékbe ült. A kis gyermek nagy komolysággal fogott hozzá 12 bűne

elsorolásához; bár, mert máskép el nem érte volna a rácsot, a térdeplőre kellett felállania.

Mikor készen volt s megkapta a föloldozást, azt kérdezi tőle a plébános úr: „Van-e még valami a szíveden, kis leányom?“ — „Oh, igen, egy kis zaeszkó, jeruzsálemi földdel tele.“ — „Már úgy értem,“ — magyarázza a plébános úr, — „nincs-e valami a szíveden, amit senki másnak, csak nekem mondanál el?“

Ekkor a kis leány lekúszott a térdeplőről, odament a plébános úrhoz s a fülébe súgta: „Kedves nővér akarok lenni.“

A kint szorongó édesanya kérdezte a plébános urat, csakugyan gyónt-e a gyermek, mire az meglegegetten válaszolta: „Gyónt, s pedig egészen jól csinálta.“

A legelső vádolás.

A szemináriumban megkezdődött a pénteki konferencia. A kis nővérek egymásután vádolják magukat szépen, hangosan. Az utolsó sorban van egy kis személynővér, aki láthatólag nyugtalanul, fokozódó aggodalommal hallgatja; nem csoda, először vesz részt társulatunk e szent gyakorlatán, nehezen barátkozik meg a gondolattal, hogy ő is ennyire megalázódjék.

Gyötrelme azon mértékben növekszik, amint közelebb s közelebb van hozzá a soros. Végre az előttevaló is elvégezte s most minden oldalról őt unszolják, kezdje meg önvádolását a kezében levő formulával. Ekkor, hátrafordulva a jó direktírisz-nővér felé, keserves, síró hangon szólal meg: „Kérem szépen, én nem csináltam semmit, én jó voltam!“

Az iskolából.

Hittanórán megkérdik egy kis leánytól, hány szentség van. Azt feleli: „Már egy sincs.“ — „Hogyan?“ — „Mert tegnap vette fel nagyanyám az utolsót.“

* * *

A nővér nem biztos benne, hogyan írják egyik tanítványának vezetéknevét. Megkérdi a gyermektől: „Hogyan írja édesapád a nevét?“ — „Tintával.“ — Volt a gyors és lakonikus válasz.

* * *

A hitoktató úr azon fogas kérdésére, hogy ki teremtette az ördögöt, gondolkozóba esnek a kis első osztályosok. Végre felcsillan egyiknek a szeme, felmutat. „Tehát ki teremtette?“ — „Az ördögöt senki sem teremtette, hanem azt a gólya hozta,“ — volt a tudákos válasz.

